

vedomí fakulty, je premetom evolúcie alebo revolúcie. Diskusia o organizačnej štruktúre fakulty je vec nielen poznania (1), vec systémového sformovania (2), má aj sociálno-psychologické postavenie (3). Organizačná štruktúra očakáva svoje zdôvodnenie na scéne cieľov a obsahu štúdia.

Taká je neúprosná logika modelu štúdia, z ktoréj vyrastie organizačná štruktúra fakulty, diskutujme o tom.

Záverečné slovo - sekcia

Referáty a diskusia preukázala význam konferencie, bola šťastným nápadom vedenia fakulty. Konferencia odhalila záujem a energiu riešiť problémy vývoja fakulty. Práve diskusia o organizačnej štruktúre preukázala cit pre vzájomnú toleranciu a zmysel pre kultúrnost' fakulty. Konferencia dospela k sebapoznaniu, stala sa východiskom na prijatie dohody o novej organizačnej štruktúre fakulty. Určila podmienky na je j citlivú a obsahove premyslenú transformáciu. Racionalizácia organizačnej štruktúry fakulty je opodstatnená.

*

*Prof. Ing.arch. Michal Šarafín, DrSc., FA STU,
Katedra architektonickej tvorby obytných budov*

AN INTRODUCTORY WORD TO THE ISSUES OF ORGANIZATIONAL STRUCTURE

By Michal Šarafín

The shape of an institution is determined by its program and personalities. The system of study is influenced by the requirements of the practice. The background is the model of the study and one of the new possibilities is revitalization of studio work as workshops of celebrities or as vertical studio. One of the problems at our school is insufficient feedback and reflection on the educational system.

Imrich Tužinský

K ORGANIZÁCII A OBSAHU VÝUČBY NA FA STU

K otázke obsahovej skladby štúdia a jeho organizácii:

Z príspevkov diskutujúcich zaznalo veľa dôvodov zaviesť do výučby nové nádherné predmety, ktoré chcú vstúpiť do duše študenta a sú pre architekta, podľa diskutujúcich, nevyhnutné a bez nich bude v živote veľmi ochudobnený. Ako sa to dá uskutočniť, aby sa tieto predmety neučili na úkor ostatných predmetov sa už nepovedalo. Ak má oblasť informovania narastať do šírky a pri tom má klesať počet učebných hodín týždenne, tak sú len dve možnosti:

a) vznik nových škôl architektúry s rôznymi zameraniami a dĺžkami štúdia. V Nemecku je 47

škôl architektúry, v Anglicku 43 a vo Francúzsku 27. Preto sú aj príspevky zahraničných pedagógov ovplyvnené tým, z ktorej školy prichádzajú.

b) zásadné prerozdelenie výučby v rámci jednej fakulty do troch stupňov štúdia, čo sa mi zdá z nášho ekonomickeho a kvalitatívneho aspektu najrozumnejšie. Gradovanie výučby a náročnosť ateliérovej tvorby so specializovanými výberovými predmetmi sa má prejavíť predovšetkým vo vyšších stupňoch a nie ako je to doteraz, že študent je maximálne zaťažený v prvých štyroch ročníkoch, dokonca s duplovanými ateliérmi v jednom semestri a v druhom stupni tápe v opakovanych typologických obmenách tvorby. Tretí stupeň, ktorý by mal hovoriť o kvalitatívnom raste, nejestvuje.

K ateliérovej tvorbe

Za podstatnú otázkou kvality a tvorivej invencie študentov považujem vypracovanie štatútu ateliérových tvorieb od najnižšieho po najvyšší ročník. Každá nová tvorba by mala byť nielen typologickou obmenou riešenia, ale aj stupňom náročnosti v zmysle komplexnosti projektu. Štatút by sa mal dotknúť obsahu, rozsahu a formy.

K univerzitnému systému:

Pre súčasné dianie pojmu univerzitného systému slúži skôr ako zásterka pre účelové zdôvodnenie zámerov tej ktorej fakulty. V skutočnosti sú fakulty vybudované ako monolitické pevnosti a nedá sa ani v rámci vlastnej fakulty bez ťažkostí prestúpiť z odboru do odboru. Školské zákony priamo určujú ukončenie štúdia len na odbore, na ktorý sa prihlásil.

K profesionalite štúdia:

Za dôležitú zložku výchovy považujem kvalitu pedagógov - profesionálov, ktorí budú zárukou kvality fakulty. Názor, že univerzita nie je odbornou školou, ale má len vychovávať k rozmýšľaniu a prax naučí študenta remeslu, považujem za scestný. Len nezodpovedný rodič by vyslal a financoval svoje dieťa na fakultu, ktorá by nepripravila študenta pre zarábanie na živobytie. Rozmýšlať učia všetky fakulty popri výchove k profesií vo všetkých predmetoch, netreba na to speciálne predmety a fakulty.

K profesionalite učiteľa:

Kto povie učiteľovi, že napriek tomu, že je uznaným odborníkom, nevie učiť a študenti z neho nemajú úžitok? Kto to povie učiteľovi, ktorý vie učiť a blufuje, pretože nie je odborník?

Odpoveďou sú jednoznačne dva dokumenty:

- prieskumný a hodnotiaci atest od študentov v priebehu každého školského roku (vypracovaný a schválený senátom)
- výsledky študentských prác na ateliérových tvorbách.

K odboru architektonické konštrukcie

Od roku 1938 prešla výučba konštrukcií pozemného staviteľstva priebežne ôsmymi

reformami a pôsobnosť vyučovania záležala od organizačných štruktúr, ktoré boli často zdeformované a neprirodzené. Ak niekto hovorí o konceptoch a predstavách, kam s touto výučbou, obvyčajne hovorí z pozície svojich skúseností z tohto deformovaného obdobia. V rámci tzv. delenia na špecializácie architektúry, čo bolo ojedinelé v Európe, sa u nás architekt delil na tzv. tvorivého architekta a konštruktéra. Z tejto neprirodzenosti vznikli samostatné odbory a doteraz architektonické školy vo svete tento jav nechápu. Iróniou je, že tzv. S-smer sa sám nevymyslel - vymysleli ho architekti a stavební inžinieri. Neurčitosť postavenia odboru pozemných stavieb vyplýva aj z faktu, že v podstate tento smer nemá vo svete študijného partnera a všetky školy s podobným obsahom štúdia sa obracajú na fakulty architektúry. Jestvujúca schizofrénia a koketovanie s architektúrou by sa jednoznačne vyriešila zriadením podobného odboru Konštrukcie architektúry pod záštitou Fakulty architektúry.

Myslím, že spochybňovať, kam patria konštrukcie architektúry, nemá zmysel. Rovnako ako spochybňovať pracovisko zabezpečujúce vyučovanie konštrukcií, pretože na celom svete sa toto pracovisko nachádza na fakultách architektúry a takto je zaradené aj v nomenklatúre OCED a UNESCO.

*

*Prof. Ing. Imrich Tužinský, CSc., FA STU,
Katedra konštrukčno-technických disciplín*

TOWARDS THE ORGANIZATION AND CONTENTS OF THE EDUCATION AT THE FA STU

By Imrich Tužinský, Professor

The paper deals with the contents and organization of the education programme at the FA STU. It recommends three grade levels of study, according to the English model. It calls for education towards higher professional skills and for assessing the quality of the pedagogues by the students. At the end of the paper building constructions and their impact on architecture is emphasized.

Anton Vranka

VÝTVARNÉ DISCIPLÍNY VO VÝCHOVE ARCHITEKTOV

Súčasný dynamický rozvoj vo všetkých oblastiach priestorovej umelecko-inžinierskej tvorby je v značnej miere ovplyvňovaný revolučným rozvojom technických prostriedkov, vizualizácie priestoru a priestorových fenoménov (počítačová grafika, stereoanimácia, virtuálna realita a pod.). Táto skutočnosť spolu s ďalšími faktormi globálneho spoločenského vývoja nás opäťovne

stavia pred otázky výchovy budúcich profesionálnych priestorových tvorcov, najmä architektov a dizajnérov. Význam ich profesionálne tvorivej činnosti a jej dosah na život súčasného moderného človeka nemožno bez negatívnych následkov v kultúrno-spoločenskom a technickom vývoji sveta ignorovať alebo bagatelizovať.

Výtvarná výchova a metodika výučby klasických i špecifických výtvarných disciplín s ohľadom na finálny produkt tvorivej umelecko-inžinierskej práce (architektonická forma, úžitkový predmet) sa nám javí v súvislosti so spomenutými skutočnosťami ako problematika nanajvýš aktuálna i pre Fakultu architektúry STU. Potreba zamýšlať sa nad týmto fenoménom súvisí taktiež s neustále sa zvyšujúcimi nárokmi na esteticko-umelecké hodnoty architektúry a úžitkových predmetov priemyselnej a umelecko-remeselnej výroby. Renesancia súčasného záujmu o estetizáciu a humanizáciu architektonického prostredia v komplexnom ponímaní je pravdepodobne tiež reakciou na "zjednodušenú" estetiku doznievajúceho konštruktivizmu a funkcionalizmu v architektúre nášho storočia. Táto "zjednodušená" estetika (A. Loos: "Ornament je zločin") spolu s rationalistickými tendenciami prevládajúcimi v školských systémoch (najmä v krajinách západného sveta) už niekoľko storočí má za následok zníženú úroveň výchovy kreativity, estetického a etického cítenia so všetkými negatívnymi vplyvmi na životný štýl moderných ľudí dneška. Vzhľadom na tieto skutočnosti považujeme za nanajvýš potrebné otvoriť vážnu odbornú diskusiu o súčasnom stave a podmienkach výučby výtvarnej výchovy a metodiky výučby výtvarných disciplín najmä na vysokých školách architektúry. Takáto diskusia za účasti všetkých kompetentných odborníkov - pedagógov, umelcov, architektov, teoretikov umenia a praktických tvorcov - môže vymedziť a analyzovať celú šírku problematiky výtvarnej výchovy s jej špecifíkami a hľadať a nachádzať riešenia pre aktuálne potreby dnešnej doby. Výmenu názorov a praktických pedagogických skúseností považujeme za užitočné aj preto, že pocitujeme čím ďalej tým intenzívnejšie potrebu uviesť na pravú mieru doterajšiu roztrieštenosť, nejasnosť a neraz protichodnosť názorov na tieto problémy nielen zo strany laickej verejnosti, ale často i zo strany odborníkov a praktikov. Táto skutočnosť sa často negatívne odráža v tvorbe učebných programov vysokoškolského štúdia architektúry a dizajnu. Prispieva taktiež k permanentnému nedoceňovaniu významu výtvarnej a estetickej výchovy na nižších školských stupňoch. Z týchto dôvodov je treba privítať iniciatívu vedenia Fakulty architektúry STU i túto našu konferenciu. Nazdávam sa, že jej hlavnou úlohou je otvoriť širokú diskusiu nielen na pôde fakulty, ale najmä hľadať riešenia pre jej budúlosť v nových podmienkach našej spoločnosti.